

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

Et In octo Partes ... distincta ...

De Peccatis Et Gratia

Vindalium, 1646

Sectio I. Quotuplex sit gratia actualis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38789

hic operandum, eo modo quo explicabitur.

SECTIO I.

Quotuplex sit gratia actualis.

CONCLUSIO VNICA.

GRatia actualis diuiditur in excitantem, & adiuuantem.) Ita sumitur ex Patribus, & Conciliis, ac speciatim ex Tridentino sess. 6. cap. 5. & 6. Gratia excitans etsi latius nonnunquam sumatur, propriè iuxta communem acceptionem, nihil aliud significat quàm motionem quandam supernaturalem in animo hominis diuinitus excitatam, quæ consistit in illustratione intellectus, & inspiratione voluntatis, seu in sancta cogitatione, & pio affectu, quibus Deus pulsatur cor hominis, illudque veluti dormiens excitat ad actum quandam supernaturalem, iuxta illud Apoc. 3. Ego sto ad ostium, & pulso.

Vbi nota 1. quòd quemadmodum vox illius qui dormientem excitat, profertur absque consensu dormientis, ita

gratia excitans confertur homini absque illius consensu; non quòd anima merè passiuè se habeat ad illam excitationem, est enim actus quidam vitalis qui à potentia vitali necessariò profluere debet, sed quia etsi physicè, non tamen liberè ad eam concurrat.

Nota 2. ex probabiliori sententia, Deum per se immediatè, & non interuentu alicuius qualitatis, aut motionis creatæ, pios illos motus in nobis excitare. Siquidem ex Conciliis, & Patribus, non alia videtur colligi gratia, nisi aut habitualis, quæ complectitur gratiã sanctificantem, & virtutes infusas; aut actualis, quæ in actibus quibusdam indeliberatis constituitur, nempe in sancta cogitatione intellectus, & pio voluntatis affectu.

Dices, ergo gratia pendeat à natura, quòd est Pelagianum. Distingue, nam si pendere à natura idem sit, ac pendere ab anima operante per modum naturæ seu necessariò & non liberè, conceditur; si verò sensus sit, nos viribus naturæ posse in nobis eiusmodi motus excitare, negatur; requiritur enim vt Deus in nobis eos excitet, non per virtutem aliquam creatam, & in anima receptam, sed per se immediatè in illos influendo, per con-

cursum quendam specialem, & supernaturalem à Pelagio nunquam admissum, ut patet ex lib. 1. cap. 14.

SECTIO II.

De diuisione gratia actualis in operantem & cooperantem.

CONCLUSIO VNICA.

GRatia actualis benè diuiditur in Operantem & cooperantem.) Ita colligitur ex Scriptura, Conciliis, & Patribus, quatenus sæpe aiunt, Deum in nobis, & nobiscum operari; priori enim loquendi modo indicatur gratia operans, posteriori cooperans: speciatim verò notandum est illud Augustini libro de gratia & libero cap. 17. cooperando perficit quod operando incipit, quoniam ipse ut velimus operatur incipiens, qui volentibus cooperatur perficiens. Et postea, ut ergo velimus sine nobis operatur, cum autem volumus, & sic volumus ut faciamus, nobiscum operatur.

Ex quibus Augustini verbis insurgit triplex dubitatio, prima, quo sensu ille dicat, Deum operari in nobis sine nobis,